Autor Guste Santini
Petak, 31 Prosinac 2021 14:02

Jani prostor je, jedni će reći, svjesno kontaminiran, drugi će kazati, stihija je na djelu. Obje teze imaju smisla. Teško je reći koja dominira. Međutim, lako je reći kako je utjecaj svjesne kontaminacije daleko veći. Razlog tome je jednostavan. Svjesna kontaminacija je planska i ustrajna što nije moguće kazati za stihiju koja se kreće nepredvidivo kao stampedo.

Mediji su, uglavnom, jasno politički profilirani. Ima tu svega i svačega. I nije problem u političkoj profilaciji, ma kakva ona bila, problem je u manipulaciji i neistini koja su sredstvo kako bi se uvjerilo čitateljstvo/gledateljstvo kako je jedino njihova politička opcija prava opcija.

Javni mediji i novinari predstavljaju obrambeni bedem demokraciji. Najpoznatiji primjer je Pulitzerova nagrada koja predstavlja životno postignuće i san svakog novinara. Priznanje "Za služenje društvu",Â Â zlatna medalja "Za dostojno služenje društvu", zaslužuje najveću zahvalnost građana. Ti novinarski giganti često puta dovode u pitanje vlastite živote kako bi upoznali javnost s činjenicama umjesto manipulacije putem političkog marketinga. Da je politički marketing uvijek i svuda na cijeni može se identificirati kako su novinari u prethodnom sustavu označeni kao društveno-politički radnici što bi narodski rečeno značilo „pazi, što radiš“. Političari se boje novinara. Kako bi se smanjila ugroza političara, vlasnici i urednici „pod pritiskom“popuste političarima kao što je to slučaj u Lijepoj Našoj. Ukoliko to ne učine tada slijedi „primjeren odgovor“.

Način na koji je izabran ravnatelj HRT-a sasvim jasno i precizno pokazuje kako je politici, kao takvoj, od životne važnosti tko će obnašati tu vrlo utjecajnu funkciju u društvu. Začudo, javna televizija je prenosila sukob interesa vladajućih i oporbe. Svi su se kleli u pravdu i zakonitost. Nije tu bilo ni pravde ni zakonitosti jer se prilikom rasprave i izbora ravnatelja nije vodila briga o ustavnim načelima, čitaj hrvatskim građanima, koji plaćaju cijelu priču. Očito je netko „zločest“ omogućio izravan prijenos što interpretiram kako su sami djelatnici na javnoj televiziji zabrinuti za stanje na javnoj televiziji. Naprosto se je želio iznijeti „prljav veš“ u javnost.

To nije niti može biti slučajno. Naime, od politike javne televizije ovisi politika i stanje cjelokupnog javnog medijskog prostora. Da je naša javna televizija kojim slučajem javna, a nije, tada bi ostale komercijalne televizije morale vektorski pratiti politiku javne televizije. Ovako kada je javna televizija u funkciji stranke na vlasti ostaje široko polje djelovanja privatnim televizijama. Mogu se, na obostrano zadovoljstvo, Â dogovarati sa „čimbenicima“ koju i kakvu će politiku provoditi. Pojasnimo malo navedeno mišljenje.

Najgledaniji televizijski program u ovoj godini je program Nove televizije. Ono što je važno za ovu priču je činjenica da Nova televizija dominira u društvenom i političkom, pored zabavnog i sportskog, informativnom prostoru. Zvuči nevjerojatno da tako mala ekipa može konkurirati broju novinara koji rade na javnoj televiziji. Moglo bi se misliti kako su na komercijalnoj televiziji novinari bolje plaćeni pa bolje rade. Ako je plaća naknada za rad tada je moguće tvrditi kako su novinari na Novoj televiziji potplaćeni a na javnoj preplaćeni. Ta i takva teza je na klimavim nogama pa ju nije moguće prihvatiti. Razlika između javne i privatnih televizija je u činjenici da je program javne televizije određen zakonom. Teško je povezati zakonske odredbe koje dobro preciziraju što je javna televizija (što bi trebala biti) i utjecaj vladajuće političke opcije na program (što stvarno jest).

Tako na četvrtom programu možemo pratiti rad Hrvatskog sabora. Rad Hrvatskog sabora je vremenski ograničen što oporba objašnjava kako vladajuća koalicija nije zainteresirana da građani prate neke rasprave nekih zastupnika (ako baš nije nužno). Vladajući odgovaraju kako se prijenos može pratiti putem interneta, na što oporba odgovara kako HDZ-ovi glasači su građani starije dobi i nije im „prirodno“ pratiti događaje putem interneta. Oporba nastavlja, „vruće“ teme se raspravljaju u vrijeme kada je gledanost javnih medija manja kao što je to bio slučaj kada je raspravljano, na zahtjev oporbe, o izglasavanju nepovjerenja gospođi Blaženki Divjak. Vladajući im odgovaraju kako oni isto mogu raditi kad dođu na vlast i nikom ništa.

Ni to nije sve. Sjednice Vlade imaju prioritet u odnosu na sve ostale događaje ma kako važni bili. Javni prijenos sjednica Vlade nema za cilj upoznati građane o problemima s kojima se zemlja dnevno susreće (objektivno informiranje). Javni prijenos ima za cilj da se promovira stranka na vlasti. Da je tome tako vidljivo je iz dužine uvodnog izlaganja premijera Andreja Plenkovića. Prijenos sjednica naše Vlade jednako je statistici koja pokazuje nebitno i skriva vitalno. Općenito, sjednice Vlade nisu za javnost jer se radi o kompleksnim višedimenzionalnim raspravama koje građani teško mogu, ako uopće, razumjeti i tako se objektivno upoznati s radom Vlade. Umjesto prijenosa rada Vlade, ona može nakon sjednice izvijestiti javnost o temama koje su od interesa javnosti. Ipak, dojam je dojam. Kad se premijer obraća građanima u vrijeme sjednice tada implicite, premijer Andrej Plenković kaže građanima, vi ste također članovi moje vlade. Inače, postavlja se pitanje koja je svrha i smisao konferencije za tisak.

Smisao javne televizije je da objektivno informira hrvatske građane. Objektivno informiranje određuje program komercijalnih televizija. Tada je sloboda u koncipiranju programa (uključivo politike) bitno sužena što povećava objektivnost informacija i ne zagađuje javni medijski prostor. To je moguće postići tako da se podijeli politički program ravnopravno između vladajuće koalicije i oporbe. Kako je moguće da neki članovi Hrvatskog sabora nisu nikad gostovali, ili vrlo rijetko, na javnoj televiziji dok su drugi gotovo njezini „zaposlenici“. To nije niti može biti prihvaćeno od građana kao javni program.

Postojeće stanje u javnom informativnom prostoru, po bilo kojem relevantnom kriteriju, ne zadovoljava. Granatirani smo informacijama koje su o istoj stvari suprotne. To je neprihvatljivo. Preko tih, ipak namjernih, dezinformacija želi se onemogućiti građane u izgradnji vlastitog stava glede važnih pitanja. U tu priču spada i odioznost referenduma za naše političare. Naš narod kaže kako siješ tako ćeš i žeti. Upravo nam se to događa glede cijepljenja. Stalno nas granatiraju kako se treba cijepiti. Međutim, građani naučeni na manipulacije, politički marketing, ne vjeruju nikome a ponajmanje političarima. Tako se stvara prostor za teorije ove i one zavjere. Građani postaju zbunjeni, dezorijentirani, pa se političari čude zašto građani ne shvaćaju niti razumiju kad im objašnjavaju kako je to za njih dobro. Ne shvaćamo jer nam je to kazano mnogo puta što se je pokazalo kao neistina.